

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 158.

Tiende Session.

42de Møde.

Tirsdagen den 30te Novbr. Kl. 1.

(Forsat.)

Gad (fortsat): Det forekommer mig saaledes, at der er Meget, der taler for en Afløsning ved Fæstledighed, men jeg kan derimod ikke see, at der er modstaaende Grunde, der tale for Afløsning ved Taxation, thi det Gnefte, der skulde tale derfor, det skulde som sagt være, at det var nødvendigt, eller i allerhøieste Grad ønskeligt, at Afløsningen skeete i en Fart, men jeg maa gjentage, jeg kan ikke fatte denne Nødvendighed, naar, som alt af mig udhævet, det Fæstegods, der afhændes efter denne Lov, kun udgjør omtrent $\frac{1}{25}$ Deel af det hele Fæstegods. — Nu siger man, de offentlige Stiftelsers og beneficeret Gods staaer i et ganske andet Forhold end det private Gods, vi skride ikke ind der og krænke private Rettigheder. Ja, jeg maa tilstaae, jeg kan ikke fuldkommen gaae ind paa denne Anskuelse. Statens Ret over de offentlige Stiftelsers Gods er og bliver egentlig bestandig kun en Formyndersret. Naar vi ikke ere berettigede til at røre ved det private Gods paa den Maade som i det foreliggende Forslag, saa kan jeg ikke overbevise mig selv om, at vi ere berettigede til at røre ved offentlige Stiftelsers og beneficeret Gods paa denne Maade, thi den Omstændighed, at det ikke har nogen bestemt Forsvarer, der, naar man angriber det, raader høit og gjør Indsigelse, kan sandelig ikke berettigede os dertil. En Lov som denne burde, forekommer

det mig, være en Anvisning for en privat Afløsning, en Antydning af, hvorledes vi senere i en saa nær Fremtid som muligt skulle tage fat paa det private Gods. Det er egentlig det private Gods, hvorpaa det kommer an, det udgjør Mængden. Hvorfor skulle vi, for at tage det første Exempel i Forslaget være berettigede til paa en vis Maade at bortsælge Koeskilde-Duebrødrelosters Jordegods, hvis Indtægter anvendes til Fattige og Trængende, naar vi ikke skulde have Ret til, paa samme Maade at tage fat paa det Fæstegods, der tilhører rige Majoratsbestydere? Naar den ærede Ordfører sagde, at det Forslag, der var stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn, 5te Valgkreds (Lillisch), ogsaa indeholdt en Evang, idet nemlig vedkommende Stiftelser et Aar skulde staae ved det Tilbud, der blev gjort, saa troer jeg sandeligen, at det dog i Grunden er hans Spøg, thi det er det at jeg, naar jeg selv gjør et Forslag, skal staae ved det et Aar, men en ganske anden Sag er det, naar en Anden kommer og siger: Jeg bedømmer, hvad Gaarden er værd, og det skal Du staae ved. Det forekommer mig ogsaa, at man i andre Henseender kommer i en falsk Stilling, naar man saaledes vil adskille det private Gods og det offentlige og beneficerede Gods. Der er jo saaledes s. Ex. de private Kirker, det er aabenbart Gods, som eies af Private, det vil sige, de Private eie Kirkerne med de tilhørende Indtægter; der er den Forpligtelse for disse Giere, at de skulle vedligeholde Kirken, men de eie Overstyret af Indtægterne af Kirkerne Gods ligesaa sikkert, som en privat Gier af et Fæstegods eier Indtægterne deraf. Vil man nu sige: Ja, det skal ikke med her